

Yeni Türk Edebiyatına Giriş 1 - 5. Ünite Özeti

*ahmet hamdi tanpınarın deyimiyle modern türk edebiyatı bir medeniyet kriziyle başlar.

*1860 lı yıllarda avrupanın özellikle kültür ve edebiyat alanında türk edebiyatında etkisi artmıştır.

*bu etki ilk olarak temalarda kendini gösterir.bu durum toplumun değişiminde öncü rol oynamıştır.

*türk milletinin değerler sisteminde ciddi bir aşınmaya neden olan bu ikililik ve dönüşümü türk edebiyatında en güzel ve çarpıcı şekilde ifade eden ziya paşadır(terkib-i bend)

-DÖNÜŞÜMLÜ TEMALAR-

1)KAHRAMANLIK

*baki ve namık kemalin bu temayı ele alışlarındaki fark her iki devrin psikolojisini bize vermesi açısından önemlidir.bakide kendinden emin ve güçlü bir devletin, milletin temsilcisinin gür sesi duyulmakta;namık kemalde ise kaybedilmede olan vatan karşısında bütün dikkatini onun üzerine çevirmiş,gerekirse onun için ölümü göze almış bir insan tavrı sezilmektedir.

2)DEVLET BÜYÜKLERİNİ ÖVME

*bazen adaletli yönetimleri bazende cömertlikleri ile devlet büyükleri övülmeye mazhar olmuşlardır.

*Bakinin sultan sülayman için yazdığı mersiye bunun en iyi örneğidir.

*mustafa reşit paşaya yazdığı kasideyle bu temada öne çıkan isim şinasidir.Şinasi mustafa reşit paşayı medeniyet resulü olarak tanımlar.

3)DEVLET BÜYÜKLERİNİ YERME

*16.yy en trajik olaylarından biriside şehzade mustafanın öldürülmesidir.devrin padişahı kanuni sultan sülayman zamanın sanatçıları tarafından ağır bir şekilde eleştirilir.bu sanatçılardan en önemlisi Taşlıcalı Yahya'dır.

*şinasinin mustafa reşit paşa için yazdığı kasidede tanzimat fermanının padişaha haddini bildirdiğini söyler.

*ziya paşada eleştirilerini hükümet adıyla babıali üzerine yoğunlaştır.

4)DİNİ YAKLAŞIM VE DİNSEL TEMALAR

*divan edebiyatı şairlerinin yararlandıkları en önemli konuların başında dini konular gelir.Fuzulinin su kasidesi buna en iyi örnektir.

*şinasinin dinsel kavramları din dışı unsur ve kişiler için kullandığı görülür. mustafa reşit paşa için yazdığı kasidede onu medeniyet dinin peygamberi olarak tanımlar.

-TANZİMAT SONRASI YENİ TEMALAR-

1)görücü usulüyle evlenme

*şinasinin şair evlenmesi, eski evlenme tarzını hicveden bir perdelik komedidir.

*şemsettin sami de taaşuk-ı Talat ve fitnat ta eski evlenme tarzını ele alır.

*****EK NOTLAR*****

--Temalar--

Kahramanlık -> Namık Kemal

Devlet büyüklerini övme -> Şinasi'nin Mustafa Reşit Paşa için yazdıkları

Devlet büyüklerini yerme -> Şinasi ve Ziya Paşa

Dini temalar -> Şinasi

Gönül / Akıl -> Şinasi, Namık kemal

--Yeni Temalar-

Görücü usulüyle evlenme

Şinasi -> Şair Evlenmesi'nde, Şemsettin Sami -> Taaşuk-ı Talat ve Fitnat'ta...

Esaret ve Hürriyet

Namık Kemal -> Şiirlerinde, Samipaşazade Sezai -> Seegüzeşt'de, Ahmet Mithat Efendi -> Hikayelerinde...

Eğitim

Şemsettin Sami kız çocuklarının okutulması, Namık Kemal (İntibah) çocuk eğitimi, Mizancı Murat (Turfanda mı Yoksa Turfa Mı, 1890) eğitim alanındaki çalışmaların yetersizliğinden bahseder.

Vatan (yahut Namık Kemal)

Tarih (yahut Namık Kemal)

İnce hastalık

Namık Kemal (Zavallı Çocuk), Rezaizade Mahmut Ekrem (Vuslat), Abdülhak Hamit (İçli Kız)

Yokluk-Akıf Paşa

Tabiat-Abdülhak Hamit

Dış ülke izlenimleri-Namık Kemal, Ziya Paşa, Ahmet Mithat Efendi

Köy Hayatı-Nabizade Nazım (Karabibik), Ahmet Mithat Efendi (Bahtiyarlık)

AOFDersleri.com